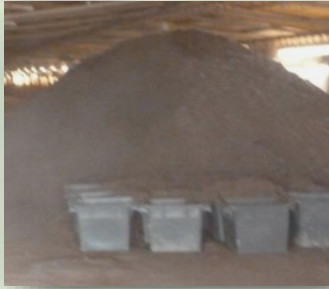

1. INTRODUCCIÓ

Els fertilitzants orgànics d'origen ramader consisteixen en els excrements i residus excretats pel bestiar, sols o barrejats. Són una solució per la reposició de nutrients al camp, ja que permeten reciclar els nutrients continguts en les dejeccions del bestiar.

2. QUÈ CAL SABER DELS FERTILITZANTS ORGÀNICS?

Imatge 1. Gallinassa

Imatge 2. Mesura de la riquesa del purí mitjançant conductímetre.

a. Aporten nutrients al sòl.

Per tal de saber les quantitats de nutrients que estem aportant al sòl es pot realitzar un anàlisi del fem o ens podem ajudar a partir de **taules de riquesa** (Taula 1).

b. Aporten matèria orgànica al sòl.

Propietats físiques del sòl: Millora de l'estabilitat estructural, la capacitat de retenció d'aigua i reducció del risc d'erosió hidràulica i eòlica.

Propietats biològiques: Increment de la quantitat, la diversitat i l'activitat dels microorganismes.

Propietats químiques: Increment de la capacitat de intercanvi catiònic, alliberació lenta de nutrients i influència sobre la disponibilitat de certs elements, augmenta el poder tampó del sòl (reducció de les oscil·lacions de pH), reserva de nitrogen.

c. Disponibilitat per al cultiu

El **fòsfor i el potassi** són disponibles l'any que és realitza l'aplicació, en canvi no tot el nitrogen es disponible el mateix any d'aplicació. El nitrogen pot ser orgànic i amoniacal. El **N amoniacal** es troba disponible el mateix

any d'aplicació, però el **N orgànic** una part és disponible l'any d'aplicació i la resta mineralitza progressivament (aprofitat anys següents).

d. Tenen una composició molt variable

La millor manera de conèixer la seva riquesa és realitzant una analítica. El **conductímetre** és una eina que ens permet conèixer in situ la riquesa del purí mitjançant unes taules que relacionen la CE amb el contingut de nitrogen del purí (Imatge 2). Disponibles a <https://ruralcat.gencat.cat/web/quest/oficina-de-fertilitzacio/taules-dades>

Taula 1. Riquesa mitjana de nitrogen, fòsfor i potassi de diferents subproductes orgànics. Dades DARP

		Unitats	Nitrogen (N)	Fòsfor (P ₂ O ₅)	Potassi (K ₂ O)
Gallinassa	Gallines Ponedores	kg/t	12,5	10,4	8,0
	Pollastres d'engreix	kg/t	22,8	21,1	17,7
	Gall d'indi	kg/t	24,9	25,8	20,0
Purí porcí	Engreix	kg/m ³	5,7	3,6	4,2
	Mares	kg/m ³	2,9	2,1	1,8
	Cicle tancat	kg/m ³	3,4	2,4	2,5

Imatge 3. Aplicació del purí en fons mitjançant cisterna amb tubs penjants. Es recomana enterrar el purí al sòl a les poques hores per evitar pèrdues de nitrogen i emissió d'olors (Imatge: Oficina de Fertilització i Tractament de les dejeccions ramaderes).

3. FERTILITZACIÓ MINERAL VS. FERTILITZACIÓ ORGÀNICA

MINERAL

Avantatges

- Concentració de nutrients alta i estable.
- Facilitat de manipulació, aplicació i transport.
- Disponibilitat immediata. Millor resposta de la planta.

Inconvenients

- Més costosos i dependents del mercat exterior
- Degradació del sòl

ORGÀNICA

Avantatges

- Facilita la gestió de residus (ús d'un subproducte).
- Manté i millora les propietats del sòl: Físiques, químiques i biològiques
- Millora l'activitat biològica del sòl.
- Efecte residual.

Inconvenients

- Concentració de nutrients variable (necessitat de fer una analítica)
- Cost del transport
- Aplicació complexa
- Efecte residual

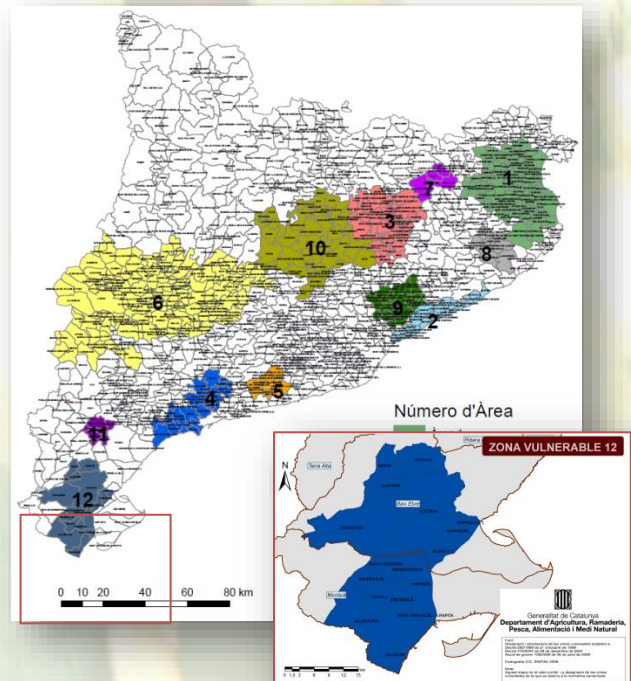
Els fertilitzants orgànics mal utilitzats poden originar considerables problemes mediambientals. Tot i així quan s'empren correctament, suposen un aport important de matèria orgànica i nutrients per al sòl i el cultiu, facilitant el reciclatge d'un subproducte amb un mínim impacte mediambiental

4. NORMATIVA

Degut als problemes mediambientals que poden originar, les administracions públiques regulen l'ús d'adobs orgànics mitjançant normatives que fomenten el bon ús dels fertilitzants orgànics i limiten les pràctiques inadequades. El Decret 153/2019 de 3 de juliol, regula la gestió de la fertilització del sòl i de les dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats, així com l'establiment de mesures dirigides a reduir i prevenir la contaminació causada o provocada pels nitrats d'origen agrari.

Aquest programa d'actuació és d'obligat compliment per a totes les **zones vulnerables**. També s'estableix l'obligatorietat de determinats preceptes en les zones designades com a **no vulnerables**.

Una zona vulnerable, és una àrea susceptible de patir contaminació de les aigües continentals i litorals per nitrats provinents de fonts agràries.

Imatge 4. Zones vulnerables de Catalunya (DARP)

En el cultiu de l'arròs la normativa actual marca un límit màxim de nitrogen que procedeixi de les dejeccions ramaderes i altres fertilitzants orgànics de 170 kg N/ha i any en zones vulnerables i 210 kg N/ha en zones novulnerables.